

STORTINGET

Representantforslag 74 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Kari-Anne Jønnes og Grete Wold

Dokument 8:74 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari-Anne Jønnes og Grete Wold om å gjeninnføre forskningskravet i dosentstigen

Til Stortinget

Bakgrunn

Forsknings- og utviklingsarbeid (FoU) er grunnpi-laren i høyere utdanning i Norge. Det sikrer at undervisningen ved norske universiteter og høyskoler er forskningsbasert, og at studentene får tilgang til oppdatert kunnskap og kompetanse som er relevant for deres fremtidige yrkesliv.

Det finnes to karriereveier for faglige stillinger i uni-versitets- og høyskolesektoren: professorstigen og do-sentstigen. Tradisjonelt har begge hatt krav om forskningserfaring. 1. august 2024 trådte ny forskrift om ansettelser i undervisnings-, forsknings- og rekrutteringsstillinger i kraft (universitets- og høyskoleforskriften). Forskriften medførte betydelige endringer i do-sentstigen, der krav til forskningserfaring tilsvarende en doktorgrad ble fjernet for opprykk til førstelektor og do-sent.

Dosentstigen har tradisjonelt kombinert bred profesjonsrettet erfaring med krav til forskningskompetanse. Dosentstigen har vært avgjørende for å fremme kvalitet og relevans i profesjonsutdanningene. Gjennom krav til forskningskompetanse har dosentene kunnet kombinere sin praktiske erfaring med evnen til å drive FoU-arbeid som utvikler og styrker profesjonsfeltet. Forskning er ikke kun en akademisk øvelse, men

et verktøy for å forstå, utfordre og forbedre praksis, noe som bidrar til samfunnsutvikling. Når forskningskravet fjernes, risikerer man å svekke forbindelsen mellom teori og praksis. Dette kan føre til at undervisningen mister forskningsfokus og dermed kvalitet.

Regjeringens vedtak om å fjerne forskningskravet for opprykk til førstelektor og dosent har skapt bekymring i sektoren. Mange har pekt på at dette vil føre til en svekkelse av kvaliteten i profesjonsutdanningene og true kravet om forskningsbasert undervisning. Dette vil øke avstanden mellom forskning og praksis og svekke statusen til dosentløpet. En mulig konsekvens er at det skapes et A-lag av ansatte som driver forskning og underviser, og et B-lag som kun underviser. Dette står i direkte motstrid til intensjonen om å styrke sammenhengen mellom teori og praksis i profesjonsutdanningene.

Flere fagorganisasjoner, inkludert Utdanningsforbundet, Forskerforbundet og Norsk Sykepleierforbund, har advart om at fjerningen av forskningskravet kan bidra til å svekke rekrutteringen av kvalifisert personale til høyere utdanning og redusere studentenes tilgang til forskningsbasert undervisning. Dette kan få alvorlige konsekvenser for kvaliteten på utdanningene og den faglige utviklingen i profesjonsfeltet:

- Profesjonsutdanningene vil på sikt i mindre grad være forskningsbaserte, noe som reduserer studentenes mulighet til å få undervisning av høy faglig kvalitet.
- Fjerningen av forskningskravet skaper et skille mellom ansatte som kan drive FoU-arbeid, og de som kun underviser. Dette kan føre til at undervisningen og forskningen beveger seg bort fra hverandre, til tross for at de er ment å være integrerte.

- Ved å redusere kravene til forskningskompetanse risikerer man at dosentløpet mister status, noe som kan føre til utfordringer med å rekruttere og beholde høyt kvalifisert personale i profesjonsutdanningene.
- Fjerningen av forskningskravet vil sannsynligvis føre til at institusjoner prioriterer FoU-ressurser til de ansatte i professorløpet, noe som ytterligere marginaliserer dosentstigen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen endre kvalifikasjonskrav for undervisnings- og forskningsstillinger i universitets- og høyskoleforskriften, slik at dosentstigen krever forskningskompetanse for opprykk til førstelektor og dosent. Forskningskompetansen bør være på et nivå tilsvarende doktorgrad, slik kravet var i tidligere forskrift.

11. februar 2025

Kari-Anne Jønnes

Grete Wold